

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Søg Search

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Langsom læsning – Robert Musil MANDEN UDEN EGENSKABER

Af

[Troels Hughes Hansen](#)

– 8. oktober 2015 Arkiveret i: [Anmeldelser](#), [Klassiker](#), [Roman](#), [Skønlitteratur](#)

Robert Musils centraleuropæiske storværk er nu endelig igen tilgængeligt i Karsten Sand Iversens fremragende oversættelse. Læs den, hvis du har fire måneder tilovers.

Citat

Der var så mange ting, der bevægede menneskeheden. Højdeflyvningsrekorden var øget igen; en stolt sag. Hvis han ikke tog fejl, lå den nu på 3700 meter, og manden hed Jouhoux. En negerbokser havde slået den hvide champion og erobret verdensmesterskabet; Johnson hed han. Frankrigs præsident rejste til Rusland; man talte om fare for verdensfreden. I Sydamerika tjente en nyopdaget tenor summer, der selv i Nordamerika aldrig havde været at tjene. Et frygteligt jordskælv havde hjemsøgt Japan; de stakkels japanere. Kort sagt, der skete meget, det var en bevæget tid dér omkring udgangen af 1913 og begyndelsen af 1914.

Det tager helt enormt laaaaang tid at komme igennem Robert Musils frygtede mesterstykke MANDEN UDEN EGENSKABER. Ikke fordi det er en dårlig eller kedelig bog, det er det langtfra, men fordi det ganske simpelt er en laaaaang bog. 1595 siders østrigsk modernisme om komplekse åndelige problemstillinger, for at være helt præcis.

Det tog mig tæt på fire måneder, og det fantastiske ved så lange bøger er, at de komplet udsletter muligheden for at suse igennem dem. [Proust](#) på en eftermiddag? [1001 NAT](#) gennemtrawlet efter aftenkaffen? Niksen. Når bøger bliver så lange, kan man ligeså godt sætte farten ned og læse dem lidt mere opmærksomt, for man kommer ikke hurtigt ud på den anden side under nogen omstændigheder.

MANDEN UDEN EGENSKABER indbyder altså til langsom læsning. Også på det indholdsmæssige plan, for der er ikke et stort anlagt, dramatisk handlingsforløb at hænge stilen op på. Vi følger matematikeren Ulrich, der beklæder en administrativ sekretærpost i den såkaldte 'parallelaktion', som skal markere den østrig-ungarske kejsers tronjubilæum op til udbruddet af Første Verdenskrig. Det er denne aktions fremdrift, tilbageskridt og metamorfoser, der kommer til at virke som en prisme for det kulturelle liv i starten af det 20. århundredes Wien.

Det er en tid præget af en uundgåeligt ironisk optimisme og tro på freden og fremtiden, mens Europa står på kanten af katastrofen. Parallelaktionens medlemmer udgøres af en spraglet masse, der krydser hinanden i det bedre borgerskabs saloner og flyder ind og ud af hinandens samtaler om højere filosofiske bevæggrunde for al menneskelig væren. Som sådan er der tale om en fortælling uden anker, en historie uden centrum, der er komplet overladt til centrumløse hvirvelkræfter.

Temaer og emner flyder hidsigt og partikeltungt rundt mellem hinanden i MANDEN UDEN EGENSKABER, men et vedvarende fokus på tiden går igen. Jeg er kommet frem til, at jeg tror, bogen mest er en bog om tiden. Om tiden som 'flod, der fører sin bredder med sig' og erstatter et rodfæstet verdensbillede med tilstande af uendelig overgang.

Musils bog skræver på kanten af en fremadstormende modernitet, hvis fremskridt dog viser sig paradoksalt retningsløse og vildfarende. Som en understregning af det rationelles utilstrækkelighed og slagside gemmes også den vanvittige kvindemorder Moosbrugger væk i et sindssygefængsel som samfundets forsøg på at undertrykke

Bliv en
bedre
leder

Den bedste
udgave af dig
selv skal have
fat i dine
indre værdier

janelee.dk/supervision-og-coaching

Fakta

- Forfatter: Robert Musil
- Titel: MANDEN UDEN EGENSKABER
- Originaltitel: DER MANN OHNE EIGENSCHAFTEN
- Oversat af: Karsten Sand Iversen
- Forord af: Jeppe Brixvold
- Sider: 1595
- Pris: 350,-
- Forlag: Gyldendal
- ISBN: 9788702167146

[Køb bogen hos SAXO.com](#)

Tidligere udgivelser

- [DISCIPLEN TÖRLESS' FORVIRNINGER \(2009\)](#)

Billeder

den anti-rationelle dæmoni. Men Moosbrugger er 'musikalsk', som Ulrichs veninde Clarisse udtrykker det, og han danser. Dermed bliver han et fantastisk og potent billede på det tøjlesløse liv i det tøjletrængende samfund.

MANDEN UDEN EGENSKABER er en filosofisk roman. Men hvis den kun havde været det, tror jeg ikke, jeg var kommet igennem den. Dens berettigede status som vigtig milepæl i den litterære modernisme ligger for mig i dens virkelig veloplagte stil. Musil skriver så genialt godt, at jeg konstant havde fornemmelsen af at læse bagom filosofien og dykke ned i en bagvedliggende vildstrøm af sprudlende sprogligt overskud. Det er en tysk stil, javist, og sætningerne er lange og vægtige, men de er aldrig knudrede og tunge. Musil udnytter sin stil blændende til at skabe enormt prægnante poetiske billeder og sammenstillinger. Tag nu bare det dirrende og med incestuøse toner understrøgne afsnit, hvor Ulrichs nyopdagede søster Agathe pludselig optræder for ham halvnøgen i et værelse:

– De stræbte begge efter ikke at blive forlegne. Et øjeblik kunne ingen af dem aflægge den naturlige inkonsekvens, der ved havet næsten tillader nøgenhed men i værelset gør sømkanten på undertrøje eller trusser til romantikkens smuglersti.

Hvor skidegodt rytmisk afrundet er sådan et afsnit ikke lige?! Der ligger så fint et naturligt åndedræt i udtrykket 'romantikkens smuglersti', og det er så stilistisk elegant legende at veksle mellem hav og værelse på vejen langs en kvindetrusses sømkant, der for altid i mit hoved vil bugte sig som en sti mellem korsikanske klipper. Det er fremragende billedskabelse og en direkte poetisk påvirkning på tværs af et århundrede.

MANDEN UDEN EGENSKABER er fyldt med disse øjeblikke, hvor man som langsom læser nødvendigvis må blive endnu langsommere, ja, nærmest bagudstræbende i en lykkelig insisteren på at læse sætningerne igen og igen, lade dem synke ind og skamløst hverve dem som rekrutter i egne tankehære.

Jeg var også svært glad for Karsten Sand Iversens nyoversættelse af James Joyces [ULYSSES](#), men hvor det irske hovedværk på anden vis måtte teste det danske sprogs grænser, virker oversættelsen af Musil mere afdæmpet rent musikalsk. Det er ikke en anke, for det er helt i overensstemmelse med forskellene i de to forfatters stil på originalsproget. På overfladen er der mindre spræl og ekvilibrisme, men kigger man godt efter, slår den kun så meget desto hårdere. Det er Iversens fortjeneste, at det tyske godt kan anes i syntaksen og indskriver en fin form for fremmedhed i teksten, men at bogen stadig, i lighed med Iversens andre berigelser af det danske udgivelseslandskab, virker for og med det danske sprog i al dets rigdom. Den første udgave af MANDEN UDEN EGENSKABER udkom i 1994, men blev hurtigt kun vanskeligt opdrivelig. Hvor er det dejligt, at vi nu igen kan gå lige ned i boghandleren og købe disse bøger i stedet for at være henvist til ublu priser på brugtbogssortbørsmarkedet.

Synes godt om 38 personer synes godt om dette. Opret en profil for at se, hvad dine venner synes godt om.

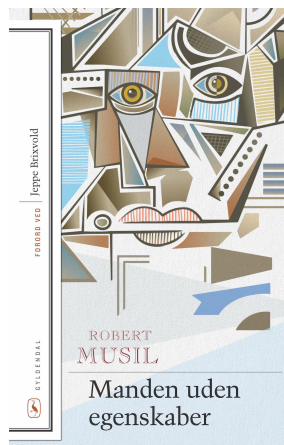
Nyeste anmeldelser i kategorierne [Klassiker](#), [Roman](#).

- [Skammelige fejlslutninger – Lev Tolstoj KREUTZERSONATEN](#) · 04-04-2016
- [At miste grebet om sig selv – Sylvia Plath GLASKLOKKEN](#) · 07-03-2016
- [Blækkets begær – Johann Wolfgang von Goethe DEN UNGE WERTHERS LIDELSER](#) · 24-02-2016
- [Røverhistorier fra den skumle ende af Gentoft – Dan Turèll VANGEDE BILLEDER](#) · 23-02-2016
- [Banalitetens triumf – Marguerite Duras AT SKRIVE](#) · 12-08-2015

Læs også

- [Sådan er et jødeliv – Joseph Roth JØDER PÅ VANDRING](#) · 26-02-2016
- [Dø, og når man er kold, så fryser man ikke mere – Georg Büchner LENZ & WOYZECK](#) · 02-01-2015
- [Fædreland og fortid – Joseph Roth HISTORIEN OM DEN 1002. NAT](#) · 23-12-2014
- [Statelig, plump – James Joyce ULYSSES](#) · 07-11-2014
- [Slimens dagbog – Thomas Bernhard KULDEN. EN ISOLATION](#) · 22-05-2014

Tags: [karsten sand iversen](#), [langsommelighed](#), [modernisme](#), [østrig](#), [Robert Musil](#)

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

☺

Om Troels Hughes Hansen

Cand.mag. i fransk, ph.d.-stipendiat ved Københavns Universitet. Litterær omnivor, men med en særlig forkærlighed for Célines maskingeværprosa, Dostojevskijs hysteriske delirium, Bernhards udfald og Bukowskis fuldmandssnak. Kort sagt alt, som rabler.Redaktør på LitteraturNu.

[Skriv til Troels](#)

1 Kommentar

1. [Svar](#)

Hans Erik Hansen

Posted oktober 19, 2015 at 8:54 AM

Hvis det har taget anmelderen 4 måneder at læse oversættelsen, må det også have taget noget tid at oversætte bogen. Jeg glæder mig til at få tid og ro til at læse værket.

Skriv et svar

Din e-mailadresse vil ikke blive offentliggjort. Krævede felter er markeret med *

Navn *

E-mail *

Websted

Ja, I må gerne sende mig nyhedsbrevet